
Møteinnkalling

Til: Instituttstyret

Kopi til: Ledergruppen ILU

Om: Møte i instituttstyret 13.6.2019

Møtetid: 09:00-12:00

Møtested: Thon Hotel Prinsen, Kongens gate 30,
7012 Trondheim

Eksterne styrerepresentanter:

May-Brith Ohman Nielsen (styreleder), professor, Universitetet i Agder

Studentrepresentanter:

Torkil Seljestokken
Solveig Tellevik

Representanter for fast vitenskapelig ansatte:

Roar Madsen
Lise Vikan Sandvik
Ingvil Bjordal

Midlertidig vitenskapelig ansatte:

Gro Hellesnes

Teknisk-administrativt ansatte:

Charlotte Gaertner

Fra administrasjonen:

Torberg Falch, Jesper Aagaard Petersen, Mari Nygård, Øystein Wormdal og Anita Brækken (referent)

Meldt forfall:

Vegard Iversen, fylkesdirektør utdanning Trøndelag fylkeskommune,
Inger Sagen Hasselø, rektor, Huseby barneskole,
Kristian Tangen, distriktssekretær, LO Trøndelag,
Torkel Haugan Hansen, representant for fast vitenskapelig ansatte,
Gro Marte Strand, representant for midlertidig vitenskapelig ansatte.

Postadresse

Institutt for lærerutdanning,
NTNU

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita Brækken

anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

ORIENTERINGSSAKER

ILU 8/19

Orientering om virksomheten*Hensikt: Instituttledelsen orienterer.*

- Søkning til studiene og studieportefølje
- Universitetsskolesamarbeidet
- Endringer faste stillinger
- Revidert ressursbudsjett
- Konvertering av stillinger
- Utviklingsplaner på NTNU m/vedlegg
- Finansiering av 5-årig integrert grunnskolelærerutdanning
- Lektorutdanningen 8-13. utfordringer og utviklingsarbeid. Presentasjon v/studiekvalitetsleder Anita Normann

DISKUSJONSSAKER

ILU 9/19

Tertialrapport virksomhetsstyring*Hensikt: Å gi styret en oppdatering på økonomi og virksomhetsstyring etter første tertial i 2019.*

Vedlegg:

- Saksnotat og tertialrapport

ILU 10/19

Status i arbeidet med handlingsplaner*Hensikt: Å gi styret en kortfattet tilbakemelding på hva som er gjort så langt i 2019.*

Vedlegg:

- Saksnotat og statusrapport

Eventuelt

Instituttstyret ILU

Sak ILU O8/19 Orientering om prosjekt Utviklingsplaner på NTNU

Rektor har initiert et arbeid med utviklingsplaner og arbeidet baserer seg på NTNUs Årsplan for 2019 mv. Deler av arbeidet er operasjonalisert til å gjelde lærerutdanningene. Det skisserte arbeidet er presentert i to siste vedleggene.

ILU har sendt et innspill på dette arbeidet. Vi mener at tiltakene som er foreslått er uklare og har svak faglig forankring. For innledningsvis å begrunne dette, har vi nedenfor limt inn et utdrag fra et av bakgrunnsdokumentene.

I NTNUs Årsplan for 2019 kan vi blant annet lese følgende om bakgrunnen for utviklingsplanarbeidet (hvorav bare kulepunkt en og to er relevante og gjengitt her):

«I 2019 og videre i langtidsperioden vil vi arbeide med tre hovedgrep:

- **Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen:** Dette er et nytt dokument som er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt på nyåret i 2019. Politikken vil definere kvalitetsstandarder for studieporteføljen og legge føringer for ytterligere forbedringer, og vil gi moment både til videre arbeid med utvikling av porteføljen og kvalitetsarbeidet. I 2019 starter vi et arbeidet med en revisjon av kvalitetssystemet for utdanning.
- **Utviklingsplan for framtidens studietilbud og livslang læring:** Utviklingsplanen innebærer en konkretisering av politikken omtalt i forrige punkt. Gjennom fusjonen har revisjon av studieporteføljen medført betydelige endringer. Dette er krevende prosesser og det er fortsatt stort behov for å holde et høyt trykk på gjennomføring av arbeidet. Pågående arbeid med å fornye læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammene vil bidra til å utvikle og tydeliggjøre profilen i programmene. I april 2018 lanserte NTNU en ambisjon om at omfanget av EVU-virksomheten skal dobles i løpet av tre år. En viktig aktivitet i denne forbindelse er å styrke støttesystemene og infrastrukturen for EVU. En del av EVU-tilbudene skal gis fra lokalene som NTNU skal etableres i Oslo.»

Postadresse7491 Trondheim
Norway**Org.nr. 974 767 880**postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu**Besøksadresse**

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

SaksbehandlerAnita Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

Vedlegg:

- ILUs innspill til NTNUs utviklingsplaner av 3.6.19
- Oversendelsesbrev fra Avdeling for virksomhetsstyring av 4.4.19
- Utviklingsplan Fremtidens studietilbud og livslang læring, versjon 4.4.19

Notat

Til: Prorektor Anne Borg

Kopi til: Dekan Marit Reitan

Fra: Instituttleder Torberg Falch

Signatur:

Innspill til NTNUs utviklingsplaner

Innledning

Institutt for lærerutdanning (ILU) viser til «Utviklingsplaner – førsteutkast» utsendt fra Avdeling for virksomhetsstyring 04.04.2019. I dokumentet står det at «De neste ukene legges det opp til involvering, diskusjoner og arbeid for å forbedre dokumentene». Fordi ILU ikke har vært involvert i noe av dette i løpet av april og mai, tillater vi oss å gi en skriftlig tilbakemelding på en av utviklingsplanene siden ILU vil være helt sentralt i denne. Dette innspillet er behandlet i ledermøtet på ILU 27. mai, som er det viktigste strategiske organet for lærerutdanning på NTNU.

Utviklingsplan for «Fremtidens utdanningstilbud og livslang læring» inkluderer fire utvalgte fagområder. Det ene av disse er lærerutdanning. Til tross for at det synes som at det ikke har vært noe involvering fra relevante fagmiljø overhodet i utarbeidelse av forslaget, i motsetning til de tre andre fagområdene, så velger ILU å tolke dette som at NTNU betrakter lærerutdanning som et viktig utdanningsområde.

Om forslaget

Utkastet synes å bygge vurderingene på noen offentlige dokumenter. For ILU er det helt klart at det viktigste styringsdokumentet innen lærerutdanning, i tillegg til ulike forskrifter, er strategien «Lærerutdanning 2025. En nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene» fra juni 2017. Strategien følges blant annet opp i «Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling» som ledes av begge statsrådene i Kunnskapsdepartementet og der de relevante

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	postmottak@su.ntnu.no	Sverres gate 12	+47 73590400	Torberg Falch
Norway	www.ntnu.no/ilu			torberg.falch@ntnu.no
				o
				Tlf: 993 93 691

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

nasjonale partene deltar. Strategien Lærerutdanning 2025 har syv innsatsområder og en lang rekke forventninger og tiltak fra regjeringen, som ikke synes gjenspeilet i utkastet til utviklingsplaner fra NTNU.

Utkastet til utviklingsplan har «faglig bærekraft» som mål for framtidens lærerutdanninger på NTNU. ILU mener dette er merkelig fordi ILU er av den oppfatning at NTNU har god «faglig bærekraft» innen lærerutdanning i dag. Det er spesielt tydelig sammenlignet med andre lærerutdanninger i Norge. Det unike i at NTNU tilbyr lærerutdanning for hele skoleløpet 1-13 er heller ikke nevnt i utviklingsplanen.

Vi vil også kommentere på avsnittet om involvering av fagmiljø. ILU mener at det er studiekvalitet og helhet og sammenheng i programmene, som skal være avgjørende for eventuelle tiltak, og at ansvaret for faglig utvikling må ligge til programeier. Når det er relevant, vil ILU selvsagt involvere relevante fagmiljøer på NTNU, og det er flott om utviklingsplanene kan legge til rette for gjensidig samarbeid. Involvering bør imidlertid ikke være et pålegg. ILU har allerede samarbeid med flere andre fagmiljøer på NTNU om innhold i lærerutdanningsprogrammene på NTNU (eksempelvis GLU og YFL). Vi ser ikke hvorfor dette må nevnes spesifikt i en utviklingsplan.

Det er videre uklart hvorfor «Prorektor ser behov for å se helhetlig på NTNUs lærerutdanninger» og hva «bruk av felles læringsressurser» skal bety. Hvilket internt og eksternt kunnskapsgrunnlag er disse påstandene basert på? For ILU ser det ut som at det er en rekke misforståelser om norsk lærerutdanning og lærerutdanningen på NTNU i utkastet. For eksempel undrer vi oss over at Humaniorameldingen trekkes fram som styringsdokument for lærerutdanningene, og at samarbeid med andre fagmiljøer enn de på HF-fakultetet ikke vektlegges på samme måte. ILU har dessuten også selv egne fagmiljøer innenfor humaniorafag, som også ivaretar integrasjonen med fagdidaktikk. ILU er alltid åpen for dialog og samarbeid med alle fagmiljø for å skape best mulig lærerutdanning for det 13-årige skoleløpet.

Utkastet har videre tre forslag til tiltak. Det første er kalt «NTNU skal etablere og gjennomføre prosjekt for å utforme fremtidens lærerutdanninger». Dette gjør vi kontinuerlig ved ILU og i Forvaltningsorganet for lektorutdanningen (FUL), og det kalles arbeid med studiekvalitet, som for lærerutdanningene selvsagt også omfatter nasjonale føringer og aktuelle saker av ulike slag, slik som fagfornyelsen. ILU er av den oppfatning at dette prosjektet ble etablert i 2016 i arbeidet med faglig integrasjon på NTNU. Arbeidet er omfattende og ambisiøst og er nærmere beskrevet i ILUs strategi (se link på hjemmesiden til ILU) og de ulike foraenes planverk. For ILU er premissene som ble utarbeidet i 2016 urokkelige uten grundige prosesser for vurderinger om endringer. Det strategiske arbeidet med faglig integrering ble fulgt opp i 2017 og 2018 etter bestilling fra Rektor. Det ble levert tre rapporter vinteren 2018, og ILU er ikke kjent med at det er kommet tilbakemeldinger på disse. Dersom slike «prosjekter» skal kunne bli vellykket mener ILU det er avgjørende at de er godt forankret i de relevante fagmiljøene, altså ved ILU og

FUL/studieprogramråd for lektor og miljøene som bidrar på YFL. Det må være samsvar mellom prosjektene og områder som utdanningene selv mener har forbedringspotensial.

De to andre forslagene til tiltak omhandler praksisstudiene og er identisk til tiltakene for RETHOS-studier. ILU har begrenset kunnskap om RETHOS-studier, naturligvis, men observerer at praksisstudiene er ulikt organisert og har andre læringsutbyttebeskrivelser i de nasjonale forskriftene. Praksisstudier er en viktig del av lærerutdanningene, som det framkommer i strategien Lærerutdanning 2025 og i ILUs strategi, og ILU mener det er klare potensialer for forbedringer av disse. Men det synes ikke hensiktsmessig å kun bli «hengt på» noe som er relevant for andre utdanninger. Samarbeidsavtaler med praksisfeltet er noe ILU har hatt i mange år, og som det for øyeblikket arbeides med å revidere i en arbeidsgruppe der både NTNU, praksisfelt og fagforeninger deltar.

Forslag fra ILU til innhold i utviklingsplan for lærerutdanning; praksisstudiene og forholdet til praksisfeltet

ILU, FUL, styringsgruppen for yrkesfaglærerutdanningen og universitetsskoleprosjektet har en lang rekke utviklingsarbeider gående. Disse arbeidene er initiert med utgangspunkt i omforente synspunkter på hvor det er størst behov og potensiale for forbedringer. Disse er ikke altomfattende fordi det er nødvendig med prioriteringer i strategisk arbeid. Nye utviklingsplaner må ta utgangspunkt i kunnskapen som er etablert i dette arbeidet, eventuelt samle sammen det som allerede foregår (noe som synes å være tilfelle for mange av de andre forslagene til utviklingsplaner).

ILU foreslår at NTNUs utviklingsplaner innen lærerutdanning konsentrerer seg om praksisstudiene og samarbeidet med praksisfeltet. Om det er ønskelig kan det plasseres under en større paraply som inkluderer annet pågående utviklingsarbeid innen lærerutdanning. ILU viser til våre handlingsplaner for 2019-2021 og FULs planverk for en nærmere beskrivelse av dette.

Alle lærerutdanningene har praksis (grunnskolelærerutdanning 1-7 (GLU 1-7), grunnskolelærerutdanning 5-10 (GLU 5-10), lektorutdanning 8-13 (5LU), praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), fleksibel praktisk-pedagogisk utdanning (FPPU) og yrkesfaglærerutdanning (YFL)). 5LU og YFL går på tvers av de fleste fakultetene på NTNU. Det er ILU som er ansvarlig for praksisstudiene i disse programmene, men det er et tilbakevendende tema i for eksempel FUL fordi praksis er en viktig del av studieprogrammene. Men det er også slik at alle emner i alle lærerutdanninger, inkludert emner i 5LU som gis fra disiplinstituttene, skal fylle krav om praksisorientering og samarbeid med praksisfeltet.

Strategien lærerutdanning 2025 framstår som å vektlegge to forhold sterkest. Praksisstudier og forholdet til praksisfeltet og forskning/forskningsbasering av lærerutdanningene. Kvaliteten i og relevansen av praksisstudiene vurderes som et område med betydelig potensiale for forbedringer. Dette er også et av temaene som har vært løftet i det nyopprettete nasjonale forumet (se over). I Rektors bestilling om faglig integrasjon fra 2017 var et av områdene «enhetlig praksis og en samordnet administrasjon med et felles kontaktpunkt for skoler og skoleeiere i alle lærerutdanninger», og arbeidet skulle ta utgangspunkt i blant annet «Utredning av praksisordninger i lærerutdanningene ved ILU NTNU». Forslagene i rapporten fra 2018 har ILU arbeidet systematisk for å følge opp og har kommet svært langt i dette. Praksis er imidlertid et stort og komplisert felt, og derfor er dette et omfattende og krevende arbeid. ILU er sikker på at støtte fra Rektor kan bidra til å øke momentet i arbeidet.

En utviklingsplan for praksisstudiene kan ha mange elementer som hver for seg og i sammenheng er viktige

- Utredning av ønsket innhold i praksisstudiene, som blant annet har vært etterspurt av de eksterne representantene i FUL.
- Økt bevissthet i skolene om hva det betyr å være praksisskoler. Det vil øke kvaliteten på praksisstudiene og samtidig kunne øke skolenes egen nytte av å ha studenter i praksis.
- Øke kjennskapen til praksisfeltet og øke bevisstheten om innhold og relevans av praksisstudiene hos lærerutdannere på campus. Dette er mest relevant for 5LU og YFL.
- Økt kompetanse hos praksislærerne i skolene, inkludert betydelig økt veilederopplæring.
- Økt bruk av universitetsskolene til eksperimentering for forbedrete praksisstudier
- Arbeid for å oppnå det doble formålet i den nasjonale satsningen Desentralisert kompetansemodell (økt kvalitet både i skole og lærerutdanning).
- Arbeid for betydelig forbedret praksisorientering i masteroppgavene i 5LU, samt praksisorienteringen i den framtidige masteroppgaver i GLUene (fra 2021).
- Fortsatt arbeid med enhetlig organisering internt på NTNU på tvers av studieprogram
- Utvikle digitale løsninger for praksisoppfølging av studenter utført av ILUs vitenskapelig tilsatte. Dette er mest presserende for FPPU og YFL fordi disse studentene har praksis over hele landet, blant annet sett i lys av NTNUs utviklingsplan for miljø.
- Økt forskning om læringsutbytte av praksisstudiene og andre forhold relevant for praksisstudiene
- Gjennomgang av profil og omfang på praksisskoler. NTNU har i dag om lag 140 praksisskoler, og det er en utfordring at noen studentgrupper prioriteres foran andre.
- Gjennomgang av avtaler med praksisskolene og kostnader ved praksisstudiene. Det er initiert et nasjonalt arbeid om dette. NTNU betaler i dag ut om lag 40 millioner knyttet til praksisstudiene.

- Utprøving av innovative praksisformer, som for eksempel tverrprofesjonell praksis som er initiert av SU-fakultetet i samarbeid med Universitetskommunen.

ILU ser det ikke formålstjenlig i denne omgang å konkretisere nærmere innholdet i en eventuell slik utviklingsplan. ILU håper at Rektor ønsker å gå videre i denne retning, og at det da blir dialog om konkretisering og ambisjonsnivå. ILU er selvsagt positiv til at Rektor vil bidra til å øke kvaliteten i lærerutdanningene.

Notat

Til: Fakulteter, avdelinger og SESAM

Kopi til:

Fra: Avdeling for virksomhetsstyring

Signatur:

Utviklingsplaner - førsteutkast

Det vises til NTNUs Årsplan for 2019 og informasjon om nytt styringssystem og arbeid med utviklingsplaner gitt i tildelingsbrevene, ePhorte-sak 2018/46206.

En viktig del av det nye styringssystemet er utviklingsplanene som skal utarbeides våren 2019.

En utviklingsplan med tilhørende virkemidler og tiltak skal være operativ, og bidra til å realisere et eller flere utviklingsmål i strategien gjennom forsterket innsats i en avgrenset, tidfestet periode på cirka 3 år. Utviklingsplaner utarbeides på områder der det er behov for å iverksette betydelig endring, og der alle nivåer forplikter seg med tiltak og ressurser.

NTNU har vurdert det som viktig å etablere utviklingsplanene raskt for å opprettholde momentet i gjennomføring av strategien. Vi har derfor lagt opp en annerledes prosess enn vi tradisjonelt har benyttet ved utarbeidelse av styrende dokumenter. Alle utviklingsplanene går på tvers av virksomhetsområder og fordrer helhetstenkning. Saksansvar for utviklingsplanene er fordelt mellom Rektoratets medlemmer.

Vedlagt følger førsteutkast til utviklingsplaner:

- Utviklingsplan for framtidens studietilbud og livslang læring
- Utviklingsplan for læringsstøtte
- Utviklingsplan for økt samspill, innovasjon og samfunnseffekt
- Utviklingsplan for digitalisering og prosessutvikling
- Utviklingsplan for ledelses- og kompetanseutvikling
- Utviklingsplan for systematisk beslutningsstøtte og langtidsplanlegging
- Utviklingsplan for miljø

Postadresse
7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880
E-post:
postmottak@adm.ntnu.no
<http://www.ntnu.no/administrasjon>

Besøksadresse
Hovedbygget
Høgskoleringen 1
Gløshaugen

Telefon
+ 47 73 59 80 11
Telefaks
+ 47 73 59 80 90

Seniorrådgiver
Marianne Lyngdal
Dyresen

Dette er førsteutkast til dokumenter, som ikke vurderes som ferdige, men som «gode nok» for videre drøftinger. Utkastene er utarbeidet av avdelingene i Fellesadministrasjonen, men varierende grad av involvering fra organisasjonen for øvrig.

Det er første gang vi utarbeider såpass operative dokumenter som skal fungere som planverk felles for NTNU. Dette krever nytenkning og diskusjon for å finne en form som vi tror vil fungere.

De neste ukene legges det opp til involvering, diskusjoner og arbeid for å forbedre dokumentene.

Eksempler på problemstillinger som skal drøftes:

- Gir planene det løftet som NTNU trenger for å realisere strategien?
- Er det tematikk som mangler eller som kan utgå?
- Er alle nivå og enheter sine bidrag/forpliktelser inkludert og tydelige nok?
- Kan vi forkorte, forenkle eller slå noe sammen?
- Konkretiserings- og detaljeringsgrad, samt språkbruk
- Fremdrift og helhet i milepælsplanene
- Risikovurdering av planene (se alle i sammenheng)
- Forbedringsforslag for øvrig

Arbeidet med utviklingsplanene inngår i PBO-prosessen, og må ses i sammenheng med økonomiske rammer, øvrige strategiske prioriteringer og kunnskapsgrunnlaget for videre arbeid med ABE-reformen som utarbeides av EY. Utviklingsplanene skal iverksettes fra høsten 2019, og vil danne hovedinnholdet i årsplanen for 2020. Prosessen videre er som følger:

- Uke 15-19: Tid til involvering, drøftinger og forbedringsarbeid
- Uke 19 og 20: Innarbeide endringer, kvalitetssikring og helhet
- 23. mai (uke 21): Saksunderlag til Plan- og budsjett-seminar sendes ut
- 4. juni (uke 23): Plan- og budsjettseminar, med drøfting av utviklingsplanene
- Uke 23-24: Innarbeide endringer fra seminaret.
- Ultimo juni: Rektor vedtar utviklingsplanene, og iverksetting starter umiddelbart.

En mer detaljert tidsplan, med konkret oversikt over datoer og møteplasser for uke 15-19 sendes ut senest mandag 8. april.

Vedlegg:

- Utviklingsplanene
- NTNUs årsplan for 2019
- Beskrivelse av styringssystemet, versjon 1.0, datert 31. januar 2019.

UTVIKLINGSPLAN

Fremtidens studietilbud og livslang læring

Versjon 04.04.2019

Innhold

1. Formål	2
2. Forventede effekter, nytte og gevinster	2
3. Hovedtema.....	3
3.1 Kvalitetskultur.....	3
3.2 Arbeidslivsrelevans	4
3.3 Kvalitet i praksis.....	5
3.4 Livslang læring	5
3.5 Utvalgte fagområder.....	6
3.5.1 Fremtidens teknologistudier	6
3.5.2 RETHOS-studier.....	7
3.5.3 Fremtidens lærerutdanninger	8
3.5.4 Fremtidens HumSam-studier.....	9
4. Milepælsplan.....	10
5. Ressurser.....	10
6. Risikovurdering.....	11

1. Formål

Utviklingsplan for fremtidens studietilbud og livslang læring skal sammen med *Utviklingsplan for læringsstøtte* og *Handlingsplan for internasjonalisering*, bidra til å nå strategiens åtte utviklingsmål knyttet til NTNUs hovedområde “fremtidens studietilbud og livslang læring”¹.

For denne planen er følgende utviklingsmål særskilt aktuell:

NTNU skal

- heve kvaliteten i studieporteføljen, blant annet gjennom samordning og konsentrasjon og ut fra internasjonale trender i utdannings- og arbeidsmarkedet
- prioritere innovative og utforskende læringsprosesser med høy internasjonal kvalitet, bygget på forskningsbasert kunnskap om læring
- utvikle etter- og videreutdanningstilbud i samspill med arbeidslivet
- innarbeide innovasjonskompetanse i utdanningen av våre kandidater
- utvikle tverrfaglige studietilbud og gi studentene innsikt i tverrfaglig samhandling gjennom læringsaktiviteter som krysser fag- og profesjonsgrenser
- stimulere til delingskultur og til at ressurser og kompetanse brukes på tvers av enheter
- iverksette digitaliseringstiltak og forbedringer som støtter opp under helhetlige, standardiserte rutiner og arbeidsprosesser

Tildelingsbrevet fra KD omhandler områder NTNU må ha spesielt fokus på de nærmeste årene:

- Et samfunn med god omstillingsevne krever at det legges til rette for økt innovasjon og bedre samspill mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor.
- Kompetansereformen *Lære hele livet* er regjeringens satsing på å møte utfordringene og UH-sektoren er viktig som tilbydere av etter- og videreutdanning.
- KD utarbeider en stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, med vekt på praksis. Det er en forventning om å styrke studieprogrammernes arbeidslivsrelevans.
- Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019 – 2028, med fokus på Teknologiløftet, FoU for omstilling og fornyelse i næringslivet, og kvalitet i høyere utdanning.
- I 2017 lanserte regjeringen *Lærerutdanningen 2025 – Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene*, med forventning om god oppfølging og tett samarbeid med praksisfeltet.
- I utviklingsavtalen med KD forplikter NTNU seg til «å heve kvaliteten i studieporteføljen gjennom samordning og effektivisering».

2. Forventede effekter, nytte og gevinster

Utviklingsplanen med tilhørende virkemidler og tiltak er laget for å realisere et eller flere utviklingsmål i NTNUs strategi gjennom forsterket innsats i en avgrenset, tidfestet periode. For utdanningsområdet har det ved prioriteringer vært særskilt fokus på fakultetoverbyggende tema, sett i lys av intern faglig integrasjon, nasjonale føringer beskrevet i tildelingsbrev, samt utviklingsavtalen. *Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen* gir også retning innenfor de valgte hovedtemaer.

Utviklingsplanens hovedtema forventes å gi økt fokus på systematisk kvalitetsarbeid, gjennom arbeidsprosesser og utarbeidelse av institusjonelle dokumenter som sikrer studentens læringsutbytte på utvalgte områder (arbeidslivsrelevans og kvalitet i praksis). Den foreslåtte prosess

¹ S-sak 29/2018 Årsplan og rammefordeling for 2019 og langtidsperioden

for revidering av kvalitetssystemet, forventes å bidra til å utvikle felles kvalitetskultur og derav videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

NTNU forventer å styrke og kvalitetssikre arbeidslivsrelevansen i alle sine studietilbud, ved å utarbeide metodikk som ivaretar arbeidslivets behov til å påvirke og bidra i utvikling av studier. Som følge av institusjonell prioritering av livslang læring, med fokus på fremtidens kompetansebehov og økt samarbeid med arbeidslivet, forventer en å øke andelen etter- og videreutdanning.

En videreutvikling av studieporteføljen², med fokus på strategisk betydning og faglig bærekraft, forventes å gjøre studieporteføljen mer robust og sikre at våre kandidater har kompetanse for fremtidens arbeidsliv og et bærekraftig samfunn. Løsning av globale og samfunnsmessige utfordringer krever evne til å samarbeide i tverrfaglige team om komplekse problemstillinger. I denne planperioden er følgende fagområder prioritert: Fremtidens teknologistudier, RETHOS-studier, Lærerutdanninger og Fremtidens HumSam-studier. Disse prosjektene skal ses i sammenheng og tydeliggjøre tverrfaglige synergier innen studieområdene.

Arbeidet forventes å styrke NTNUs konkurransekraft og innovasjonsevne, å møte store samfunnsutfordringer på en systematisk måte, å videreutvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet som grunnlag for å styrke utdanningskvaliteten.

3. Hovedtema

3.1 Kvalitetskultur

Mål

Å videreutvikle og å sikre høy kvalitet i utdanningene ved NTNU

Bakgrunn

Kvalitetskultur skapes ved at og hvordan den enkelte ansatte selv deltar på å utvikle rammene for sitt virke. Deltagelse, medbestemmelse, eierskap, og bemyndiggjøring er nødvendig for å utvikle kvalitetskultur ved NTNU og derved drive kvalitetssikring av utdanningene. Utvikling av kvalitetskultur ved NTNU avhenger derfor av at alle saksparter (stakeholders) kan, og får, delta.

Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen er det operative verktøyet for kvalitetssikring av utvikling av studietilbudene ved NTNU. Et av politikkenes formål er å fremme kvalitetskultur på områder som er vesentlig for studentens læringsutbytte. Dette innebærer at det må gjøres en helhetlig gjennomgang av kvalitetssystemets prosedyrer for evt. revideringer i tråd med politikken. Revideringen av kvalitetssystemet gjøres primært ved å innhente informasjon om lokale strukturer og lokale behov, samt involvering av stakeholders i utdanningen. NTNU er ett universitet i tre byer, kvalitetskultur er et nettverk av fagtradisjoner innenfor fagfeltene og innenfor den enkelte studieby. Nedenfra-og-opp-prosesser er grunnleggende for utvikling av kvalitetskultur, og må derfor ligge til grunn for all kvalitetssikring av utdanningene. Dette er en kontinuerlig prosess, hvor lokal kunnskap må brukes for å utvikle kvalitetssystemet gjennom tilbakemeldinger og medførende justeringer av systemet. Sløyfene (innspill-tiltak-ending-tilbakemelding) må være operative og basert på ansvar for direkte inngripen om nødvendig.

God utdanningsledelse er avgjørende for å skape god kvalitet i høyere utdanning. NTNU ønsker en utdanningsledelse som er tydelig utviklingsorientert og mindre driftspreget. Utdanningsledelsen skal

² Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen

tilrettelegge for gode interne prosesser med involvering av ansatte og studenter. For å utøve utdanningsledelse kreves tydelig rollebeskrivelse og klare ansvarlinjer for alle aktørene som er involvert i studentens læringsbane, samt tydelig myndighetsområde og tilstrekkelige ressurser for studieprogramleder. Studieprogramlederen er den primære endringsagenten i kvalitetssystemet, og hen står i en særstilling for å skape gode prosesser for å analysere og anvende resultater fra studentevalueringer og andre relevante kilder for å videreutvikle studieprogram med høy kvalitet.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal videreutvikle god utdanningsledelse for alle sentrale roller, gjennom å tydeliggjøre rollebeskrivelser, tilby opplæring og etablere fora for gjensidig erfaringsutveksling.

Tiltak 2: NTNU skal følge opp *Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen*, gjennom å videreutvikle berørte prosesser i kvalitetssystemet. Inn- og utfasing av prosesser må også vurderes i dette arbeidet.

Tiltak 3: NTNU skal revidere *Kvalitetssystem for utdanning*. Revisjonsarbeidet skal gjennomføres ved at alle saksparter deltar i hele prosessen.

3.2 Arbeidslivsrelevans

Mål

NTNU skal styrke og kvalitetssikre arbeidslivsrelevansen i alle sine studietilbud

Bakgrunn

KD starter i 2019 arbeidet med en stortingsmelding om studier og arbeidslivsrelevans. Den skal se nærmere på flere samarbeidsområder. I tillegg til praksis kan det være samarbeid om utvikling av studieprogram, om bachelor- og masteroppgaver, om entreprenørskap og bruk av arbeidslivets kompetanse i undervisningen.

I NTNUs *Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen* heter det at to av de grunnleggende forutsetningene for utvikling av høy kvalitet i utdanningen er at studietilbudene har relevans for framtidens arbeidsliv og at de er internasjonalt orienterte.

NTNU har mange ordninger som ivaretar dette, men det er ønskelig å styrke denne dimensjonen.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal utvikle system / metodikk som ivaretar arbeidslivets behov til å påvirke og bidra i utvikling av studier ved NTNU.

- Ved årlig gjennomgang av studieplaner, involvere arbeidslivet (alltid systematisk involvering av arbeidslivet).
- Ved periodiske evalueringer (5-årig) av studieprogram, bruke representanter fra arbeidsliv i kommisjon eller workshop.

Tiltak 2: NTNU skal, ved revidering av kvalitetssystemet, øke fokus på arbeidslivsrelevans ved prosedyrer og i krav og veiledninger.

Tiltak 3: NTNU skal videreutvikle virkemidler for at arbeidslivsrelevans blir ivaretatt i alle studier og i studieporteføljen. Det skal iverksettes 3 piloter med utvalgte virkemidler for studier som ikke har obligatorisk praksis.

3.3 Kvalitet i praksis³

Mål

NTNU skal styrke kvaliteten i studieprogrammernes obligatoriske og veiledede praksisstudier gjennom likeverdig og gjensidig forpliktende samarbeid med praksisfeltet

Bakgrunn

Utfordringer innen praksisfeltet er basert på sentral nasjonal dokumentasjon⁴, og kan oppsummeres slik:

- Mangelfull kommunikasjon mellom student-praksissted-institusjon
- Svak sammenheng teori-praksis til tross for krav om systematisk kontakt mellom institusjon og praksissted
- Misnøye med teoriopplæringens relevans for praksis
- For få gode og relevante praksisplasser
- Samarbeidet med praksisfeltet er uforutsigbart og lite stabilt over tid
- Usikkerhet omkring roller, ansvar og veiledningskompetanse
- Svakt ressursgrunnlag, manglende finansiering
- Mangel på forpliktende avtaler og kvalitetssikring

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal videreutvikle et forpliktende samarbeid med praksisfeltet regulert i samarbeidsavtaler.

Tiltak 2: NTNU skal satse systematisk på å utvikle praksisveilederes veiledningskompetanse og faglærers kompetanse om praksisfeltet.

Tiltak 3: NTNU skal definere tverrprofesjonell praksis og iverksette 2-3 piloter innenfor området.

Tiltak 4: NTNU skal ta i bruk arbeidslivsportalen⁵ når denne er ferdig utviklet, evt. delta i pilotprosjekt.

3.4 Livslang læring

Mål

NTNU skal øke andelen og kvaliteten av etter- og videreutdanning (EVU)

Bakgrunn

Kompetansepolitisk råd ble nedsatt i 2017 og skal følge opp Nasjonal kompetansepolitisk strategi og videreføre samarbeidet mellom regjeringen og partene i arbeidslivet. NTNU skal øke sin EVU-andel for å bidra til å dekke behovet.

Regjeringen gjennomfører en kompetansereform i arbeidslivet, Lære hele livet. Flere må stå lengre i jobb og endringer i arbeidslivet gjør at vi trenger faglig påfyll raskere og i større grad enn tidligere. For å få gode råd til reformen har regjeringen satt ned to utvalg, Ekspertutvalg om etter- og

³ « planmessig opplæring som foregår i autentiske yrkesituasjoner under veiledning av person med relevant yrkesutdanning og yrkespraksis» (Brandt 2005)

⁴ Til glede og besvær – praksis i høyere utdanning: analyse av studentenes kommentarer i Studiebarometeret 2016, Hvor utbredt er praksis i norsk høyere utdanning – del av prosjektet operasjon praksis 2018-2020, Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning (praksisprosjektet), Meld.St.13 Utdanning for velferd, m.m.

⁵ Digital portal for håndtering av praksisadministrasjon, praksisvirksomheter og studenter som skal ha praksisperiode i løpet av studiet. Portalen er under utvikling i regi av OsloMet.

videreutdanning som skal gi viktig kunnskapsgrunnlag for et kompetanseløft (NOU kommer i juni 2019) og Kompetansebehovsutvalget som ser på hvilken kompetanse norsk arbeidsliv vil trenge i framtiden (to rapporter er utgitt, den tredje og siste kommer i 2020).

Utdanning er en av kjerneoppgavene til NTNU. Ett av utdanningsmålene i NTNUs strategi er å utvikle etter- og videreutdanningstilbud i samspill med arbeidslivet. Vi skal ha en relevant studieportefølje for livslang læring. NTNU har lang erfaring med å utvikle relevante tilbud for arbeidslivet, nå skal innsatsen økes betraktelig.

NTNU skal være bevisst sin rolle i å løse framtidens kompetansebehov innen livslang læring, dette må gjenspeiles både i utviklingsmål og utviklingsplaner. Samtidig kommer det flere leveranser fra regjeringen som vil ha betydning for NTNUs oppfølging av dette området.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal avklare ansvarsforhold for sin EVU-virksomhet.

Tiltak 2: NTNU skal videreutvikle sine rutiner og prosedyrer slik at utvikling av nye EVU-tilbud blir en integrert del av samlet porteføljeutvikling.

Tiltak 3: NTNU skal utrede muligheten for å tilrettelegge for livslang læring til alle uteksaminerte kandidater.

Tiltak 4: NTNU skal utvikle nye etter- og/ eller videreutdanningstilbud innen digitaliseringsområdet.

3.5 Utvalgte fagområder

3.5.1 Fremtidens teknologistudier

Mål

NTNU skal utforme fremtidens teknologistudier

Bakgrunn

Formålet med arbeidet er å utforme en ny generasjon teknologiutdanninger ved NTNU. NTNU er en nasjonal premissleverandør innen teknologiutdanning og uteksaminerte kandidater må være forberedt på et yrkesliv med raske teknologiske og samfunnsmessige endringer. Arbeidet skal ta inn over seg at verden står ovenfor store globale utfordringer, og NTNUs ambisjoner om at studieporteføljen skal bidra til å realisere FNs bærekraftsmål. Disse utdanningene skal gi kompetanse som møter samfunnets og arbeidslivets behov – og skal være i forkant av den internasjonale utviklingen når det gjelder struktur, innhold og kvalitet.

Arbeidet skal legge grunnlaget for NTNUs samlede tilbud av teknologiutdanninger frem mot 2030.⁶ NTNU har ansatt prosjektleder og prosjektkoordinator, med oppstart av arbeidet fra høsten 2019. Prosjektet er stipulert til å ha en varighet på 2 år.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal etablere og gjennomføre prosjekt for å utforme fremtidens teknologistudier.

---

⁶ I siste del av arbeidet med utviklingsplanen ble det besluttet å implementere realfagsstudiene under dette fagområdet (3.5.1). Teksten er ikke oppdatert for denne endringen.

3.5.2 RETHOS-studier

Mål

NTNU skal videreutvikle kvaliteten og relevansen i de helse- og sosialfaglige grunnutdanningene

Bakgrunn

Bakgrunnen for RETHOS-prosjektet finner vi i Meld. St. 13 (2011–2012) *Utdanning for velferd – Samspill i praksis*. I meldingen ble det vist til at helse- og velferdstjenestene ikke har god nok innflytelse på det faglige innholdet i disse utdanningene. Det kom også frem at utdanningene er for statiske. Det ble konkludert med et behov for bedre styring og bedre mekanismer på nasjonalt nivå. Dermed ble RETHOS-prosjektet opprettet. Prosjektet har hatt som oppgave å sørge for utviklingen av forskriftsfestede retningslinjer for samtlige grunnutdanninger innen helse- og sosialfag. Dette er det største utviklingsarbeidet som er gjort på helse- og sosialfagutdanningene og inkluderer totalt 20 grunnutdanninger.

NTNU skal forberede studentene på arbeidsoppgaver og arbeidsmåter i fremtidens helse- og velferdstjenester, ivareta større arbeidslivsrelevans og mer bærekraftige yrkesroller, og sikre minimum av sluttkompetanse for hver enkelt utdanning i tråd med brukernes og tjenestenes behov.

Helse- og velferdstjenestene anses som en likeverdig samarbeidspartner i utformingen av innhold i utdanningene.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal utarbeide studieplaner for følgende grunnutdanninger for studieåret 2020-2021:

1. barnevernspedagogutdanningen
2. bioingeniørutdanningen
3. ergoterapiutdanningen
4. fysioterapiutdanningen
5. radiografutdanningen
6. sosionomutdanningen
7. sykepleierutdanningen
8. vernepleierutdanningen

NTNU skal utarbeide studieplaner for følgende grunnutdanninger for studieåret 2021-2022:

1. psykologutdanningen
2. farmasøytutdanningen
3. medisnutdanningen
4. audiografutdanningen
5. paramedisnutdanningen

Studieplanene skal være i samsvar med forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene og med nasjonal forskriftsfestet retningslinje for den enkelte utdanning samtidig og NTNUs *Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen*.

Tiltak 2: NTNU skal involvere tjenestene og brukergruppene i utforming av innhold i utdanningene på en systematisk måte.

Tiltak 3: NTNU skal inngå samarbeidsavtaler med praksistilbyderne i henhold til krav i nasjonal forskrift og de nasjonale retningslinjene. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå og bør også regulere

forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid. Praksistilbyder skal være involvert i utforming av samarbeidsavtalene.

Tiltak 4: NTNU skal tilby opplæring i veiledning og partene skal samarbeide om plan for gjennomføring av veiledningsopplæring.

Tiltak 5: NTNU skal påse at fagmiljøene på tvers av faggrensene samarbeider om utforming av innhold i utdanningene (både innad og tverrinstitusjonelt) og gjør bruk av felles læringsressurser der dette er aktuelt.

3.5.3 Fremtidens lærerutdanninger

Mål

Faglig bærekraft i NTNUs samlede lærerutdanningstilbud

Bakgrunn

Arbeidet med faglig integrasjon, samordning og samarbeid krever gode, strategiske grep, og en tydelig ledelse. Fagfornyelsen, regjeringens strategi *Lærerutdanning 2025* og Stortingsmelding 16 *Kultur for læring 2016-2017* er sentrale for diskusjoner om fremtidig innhold og organisering av lærerutdanningene. Liedutvalget leverer sin hovedinnstilling med forslag til endringer i struktur, organisering og fagsammensetning i fremtidens videregående opplæring høsten 2019. Dette vil også sette føringer for framtidens lærerutdanninger.

NTNU er etter fusjonen en stor og viktig lærerutdanningsinstitusjon i Norge. Ulike tradisjoner for organisering av lærerutdanningene ved tidligere NTNU og HiST utgjør et viktig bakteppe for videreutviklingen av disse utdanningene. Prorektor ser behov for å se helhetlig på NTNUs lærerutdanninger (GLU, lektor, YFL, PPU og mastertilbud på feltet) sammen med involverte parter. Dette omfatter også å vurdere den nye muligheten for å tilby treårig masterutdanning med integrert PPU som kom i endring av forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning 19. desember 2018 under §3 *Struktur og innhold*.

NTNU må involvere de relevante enheter, fagmiljøer og brukergrupper i å utvikle fremtidsrettede lærerutdanninger. I tråd med humaniorameldingen (Meld. St. 25 (2016-2017), kapittel 9) må også NTNU påse at humanioramiljøene deltar aktivt i utviklingen av lærerutdanningene og norsk skole. Det kreves samarbeid på tvers av fagmiljø i utvikling av innhold i lærerutdanningene (både innad og tverrinstitusjonelt) med bruk av felles læringsressurser der dette er aktuelt. Konkretisering av problemstillingen, herunder å ta ut faglige synergier mellom disiplin- og profesjonsfag, vil være en integrert del av dette arbeidet.

Universitetsskolene i Trondheim er sentrale samarbeidspartnere i utviklingen av NTNUs lærerutdanninger.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal etablere og gjennomføre prosjekt for å utforme fremtidens lærerutdanninger.

Tiltak 2: NTNU skal inngå samarbeidsavtaler med praksistilbyderne i henhold til krav i nasjonal forskrift og de nasjonale retningslinjene, jf. Tildelingsbrevet for 2019. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå og bør også regulere forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid. Praksistilbyder skal være involvert i utforming av samarbeidsavtalene.

Tiltak 3: NTNU skal tilby opplæring i veiledning og partene skal samarbeide om plan for gjennomføring av veiledningsopplæring.

3.5.4 Fremtidens HumSam-studier

Mål

NTNU skal utforme fremtidens HumSam-studier

Bakgrunn

Formålet med arbeidet er å utforme neste generasjon HumSam-studier ved NTNU. Disiplinstudiene innen humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagområder utgjøre en sentral del av NTNUs rolle som breddeuniversitet og er sentrale fagfelt for NTNUs tverrfaglige mandat.

Vi står ovenfor store globale utfordringer og NTNUs studieportefølje skal bidra til å realisere FNs bærekraftsmål. I en verden med klimaendringer, migrasjonsbølger og raske teknologiskifter er det nødvendig å forstå betydningen av identitet, verdier, religion, kultur, etikk og språk.⁶ Vi er midt oppe i en omstilling som går raskt, noe som også gjør at kompetansen arbeidslivet etterspør forandrer seg hurtig. Regjeringen vil at studentene skal være bedre forberedt på det arbeidslivet som venter dem, og utarbeider derfor en stortingsmelding om studier og arbeidslivsrelevans. Fremtidens HumSam-studier skal utredes i dette perspektivet og også i lys av campus samling i Trondheim.

Høsten 2019 leverer en regjeringsnedsatt ekspertgruppe sin innstilling angående situasjonen for små og utsatte humaniorafag. Gruppen skal bla. vurdere om det bør opprettes en finansieringsordning som sikrer at nasjonale behov blir ivaretatt.

Tiltak

Tiltak 1: NTNU skal etablere og gjennomføre prosjekt for å utforme fremtidens HumSam-studier.

4. Milepælsplan

Milepælsplanen er et estimat for når ulike tiltak kan og bør gjennomføres. Det er heftet stor usikkerhet til planen, da detaljeringsnivået for de ulike tiltak er på et svært overordnet nivå. Milepælsplanen må korrigeres etter at prioriteringer er foretatt og ansvar klargjort.

Nr	Tiltak	Ansvarlig	2019			2020			2021			2022		
			2. tertial	3. tertial	1. tertial	2. tertial	3. tertial	1. tertial	2. tertial	3. tertial	1. tertial	2. tertial	3. tertial	
1	Kvalitetskultur													
1.1	Utdanningsledelse													
1.2	Studieporteføljepolitikk													
1.3	Revidere Kvalitetssystem for utdanning													
2	Arbeidslivsrelevans													
2.1	Metodikk - medvirkning													
2.2	Revisjon prosedyrer													
2.3	Virkemidler													
3	Kvalitet i praksis													
3.1	Samarbeidsavtaler													
3.2	Kompetanseheving													
3.3	Tverrprofesjonell praksis													
3.4	Arbeidslivsportalen													
4	Livslang læring													
4.1	Ansvarsforhold EVU													
4.2	Samlet studieporteføljeutvikling													
4.3	Livslang læring til kandidater													
4.4	EVU digitaliseringsområdet													
5	Utvalgte fagområder													
5.1	Fremtidens teknologistudier													
5.2	Rethos													
5.2.1	Studieplaner 2020-2021													
	Studieplaner 2021-2022													
5.2.2	Involvere tjenestene og brukergruppene													
5.2.3	Samarbeidsavtaler													
5.2.4	Veiledningsopplæring													
5.2.5	Samarbeid fagmiljø													
5.3	Fremtidens lærerutdanninger													
5.3.1	Helhetlig gjennomgang													
5.3.2	Samarbeidsavtaler													
5.3.3	Veiledningsopplæring													
5.4	Fremtidens HumSamf-studier													
5.4.1	Fremtidens HumSamf-studier.													

5. Ressurser

Her presenteres forslag til samlet behov for stillingsressurser for de tiltak som må ha ressurser utenom eksisterende ramme. For hovedtema 1 er det foreslått omfang av driftsmidler, men pga. stor usikkerhet knyttet til ambisjonsnivå for tiltakene er det foreløpig ikke foreslått tilsvarende for de andre. For flere av tiltakene må det påregnes betydelig oppskalering av aktiviteten i planperioden, noe som igjen vil påvirke driftsbudsjettet. Endelig oppsett av ressursbehov må gjøres i samråd med controller.

Følgende fakultet vil bli særskilt berørt for de utvalgte fagområdene (5.0):

- Framtidens teknologistudier: IV, IE, NV, AD og ØK
- RETHOS-studier: MH, SU og NV
- Framtidens lærerutdanninger: SU, HF, IE og NV
- HumSam-studiene: SU og HF

HOVEDTEMA/TILTAK	RESSURSBEHOV
1.0 Kvalitetskultur	
Tiltak 1: Utdanningsledelse	350 000 kr til drift.
Tiltak 2: <i>Studieporteføljepolitikken</i>	150 000 kr til drift.
Tiltak 3: Revidere <i>Kvalitetssystem for utdanning</i>	700 000 kr til drift 100 % stillingsressurs i 2,5 år. 4 x 50 % stillingsressurs i 2,5 år.
2.0 Arbeidslivsrelevans	
Tiltak 1: Metodikk - medvirkning	
Tiltak 2: Revisjon prosedyrer	
Tiltak 3: Virkemidler	50 % stillingsressurs i to år
3.0 Kvalitet i praksis	
Tiltak 1: Samarbeidsavtaler	
Tiltak 2: Kompetanseheving	50 % stillingsressurs i to år
Tiltak 3: Tverrprofesjonell praksis	50 % stillingsressurs i to år
Tiltak 4: Arbeidslivsportalen	
4.0 Livslang læring	
Tiltak 1: Ansvarsforhold EVU	
Tiltak 2: Samlet porteføljeutvikling	
Tiltak 3: Livslang læring til kandidater	50 % stillingsressurs, ett semester
Tiltak 4: Digitaliseringsområdet	100 % stillingsressurs, to år
5.0 Utvalgte fagområder	
5.1 Fremtidens teknologistudier	
Tiltak 1: Fremtidens teknologistudier	100 % prosjektleder 100 % prosjektkoordinator Eget prosjektbudsjett kommer H-2019.
5.2 RETHOS-studier	100 % stillingsressurs
Tiltak 1: Studieplaner	
Tiltak 2: Involvering brukere og tjenestene	
Tiltak 3: Samarbeidsavtaler	
Tiltak 4: Veiledningsopplæring	
Tiltak 5: Samarbeid fagmiljø	
5.3 Fremtidens lærerutdanninger	
Tiltak 1: Helhetlig gjennomgang	200 % stillingsressurs
Tiltak 2: Samarbeidsavtaler	50 % stillingsressurs
Tiltak 3: Veiledningsopplæring	50 % stillingsressurs i to år
5.4 HumSam-studier	
Tiltak 1: Fremtidens HumSam-studier	200 % stillingsressurs

6. Risikovurdering

En risikovurdering av utviklingsplanen er rettet mot vår evne til å gjennomføre det vi har planlagt i 2019, og risikoer for forsinkelser eller endringer ut planperioden. Generelt for utviklingsplanen gjenstår en del detaljeringsarbeid før arbeidet iverksettes. Det er derfor heftet noe usikkerhet knyttet til gjennomføringsgraden i 2019.

Fusjonen, med faglig integrasjonsprosess, fremme av felles verdier og normer for høy kvalitet, utvikling av nye roller, samt prinsipper om inkludering, åpenhet og medbestemmelse, utfordrer institusjonen på å fremme en kvalitetskultur blant studenter og ansatte. En godt designet prosess for revisjon av kvalitetssystemet blir helt avgjørende for å lykkes i å utvikle felles kvalitetskultur.

Risikoen kan minimaliseres ved bred involvering av faglige, administrative og studenter, med god faglig og sosial samhandling, og tilstrekkelig avsatte ressurser. Lederforankring og eierskap i alle ledd er helt sentralt for å lykkes med utvikling av felles kvalitetskultur.

Risikovurderingen av hovedtema Livslang læring hviler på hvorvidt EVU-virksomheten ved NTNU er integrert i den ordinære studieporteføljen ved NTNU. Alle tiltakene under hovedtemaet fordrer at alle faglige utviklingsstrategier, forvaltningsstrukturer og strategiske bemanningsplaner ved NTNU omhandler EVU-tilbudet på lik linje og med de samme skrankene som for den ordinære studieporteføljen; årshjulet følges, ressurser kalkuleres på likefot, faglige rettigheter og plikter er de samme osv. Økningen av omfanget av etter- og videreutdanninger som tilbys ved NTNU medfører også en risiko for at utdanningskvaliteten ved grunnutdanningene (bachelor og masterstudier) går ned ved at færre ansatte blir tilgjengelig til å gjøre arbeidsoppgavene som ligger i de ordinære

For temaene arbeidslivsrelevans, kvalitet i praksis og de utvalgte fagområdene er det flere fellestrekk som kan påvirke gjennomføringsevnen av foreslåtte tiltak:

- Manglende kapasitet, involvering og engasjement hos eksterne aktører
- Mangel på administrativ kapasitet ved involverte enheter
- Lite samhandling mellom utdanningene på tvers (silotenkning) innad i NTNU ved utvikling av studieplaner og utdanningsløp
- Grad av forpliktelse og mangel på kapasitet hos praksistilbydere

---

Instituttstyret ILU

Sak ILU D9/19 Tertialrapport virksomhetsstyring

Hensikt: Saken gir styret en oppdatering på økonomi og virksomhetsstyring etter første tertial i 2019 og baserer seg på en bestilling fra fakultetet. Frist for rapportering var medio mai. Denne tertialrapporteringen var todelt og omfattet både strategioppfølging og økonomistyring. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Vedlegg:

- Svar fra ILU – instituttens virksomhetsrapportering – 1. tertial 2019

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	Anita Brækken anita.brakken@ntnu.no Tlf: 73559396

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

Notat

Til: Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Kopi til:

Fra: Institutt for lærerutdanning

Signatur:

Svar fra ILU – instituttens virksomhetsrapportering – 1. tertial 2019

Det vises til notat fra VØ-seksjonen. Nedenfor følger innspill fra institutt for lærerutdanning (ILU). Vi oppfatter at instituttets budsjett skal henge sammen med instituttets strategiske plan og handlingsplan. Instituttstyret ved ILU vedtok i april 2018 strategi for perioden 2018-2025. Handlingsplaner har vårt styre vedtatt i to omganger. I desember 2018 ble handlingsplaner ILU for 2019-2021 vedtatt. Vi mener nå at virksomheten i stor grad har fått satt seg, ikke minst etter at hele instituttet fra siste årsskifte 2019 er fysisk samlet i ulike bygg på Campus Kalvskinnet.

De nevnte dokumentene er instituttets primære styringsdokumenter, og utgjør sammen med NTNUs øvrige styrende dokumenter, grunnlaget for vår virksomhet. Det er etter vårt syn en god sammenheng mellom strategiene og planene på de ulike nivåene (NTNU – SU – ILU).

Strategioppfølging

Dette avsnittet er basert på instituttets egne handlingsplaner, men er forsøkt strukturert etter fakultetets tematiske områder i årsplan for 2018, jamfør notatet fra VØ.

Om studentaktive læringsmiljø og arbeidslivsamarbeid:

- ILU har inneværende periode bevissthet omkring studentenes trivsel og tilhørighet, samtidig som utdanningene skal vise tydelige koblinger mellom forskning,

---

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

---

undervisning og lærerpraksis. Det gjør det relevant å ha fokus på studiekvalitetsarbeidet og etablere gode rutiner innad i vår egen virksomhet.

- ILU har besluttet å innføre flere partnerskap i praksis. Vi implementerer partnerskapsmodellen til også å omfatte GLU fullt ut fra høsten 2019. GLU har en litt annerledes partnerskapsstruktur enn lektorutdanningen og PPU. Dette er ett av flere tiltak for å utvikle kvalitet i utdanningen både på campus og i praksisopplæringen i skoleverket.
- ILU har mange ulike typer arbeidslivsamarbeid. Praksispartnerskap, DEKOM, SKUV, EVU, USS og UKP¹ er eksempler. Vi har stort fokus på samarbeid med samfunn og arbeidsliv.

Om økt kvalitet i forskerutdanningen:

- Det blir stadig flere doktorander på ILU, og handlingsplanen for forskning kobler eksplisitt systematisk kompetansebygging, forskningsgrupper og ph.d.-utdanning. Etter fusjonen har ILU fokus på spredning av mulighetene for veiledning på flere ansatte og veilederkvalifisering av førstekompetente i alle fagseksjoner. Forskningsgruppene fungerer her som både aktive veiledningsmiljø for stipendiater og mentoringsmiljø for ansatte. Alle nye stipendiater er i likhet med de nyopprettede rullerende emnekurs forankret i forskningsgrupper. Instituttets faste ph.d.-utvalg har vært sterkt engasjert i opprettelsen og kvalitetssikringen av ph.d.-programmet i utdanningsvitenskap og fagretningen for lærerprofesjons- og skoleforskning. Utvalget gjennomfører løpende egen kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen gjennom kartlegging av framdrift og evaluering av kurs og kursportefølje. Endelig planlegger ILU for avslutningen av NAFOL i to spor: en videreføring av NAFOL som norsk veiledningsnettverk og den nordiske forskerskolen Nordic Graduate School Network for Teacher Education Relevant Research (NorTED), som ILU har tatt initiativ til, og leder i 2019.

Om sterke forskningsgrupper:

- I våre handlingsplaner er et mål at alle vitenskapelig ansatte skal få tilgang til minst en forskningsgruppe. ILU ser på etablering og utvikling av forskningsgrupper som en del av utviklingen av en sterk akademisk kultur. Vi har kommet godt i gang og ansatte viser stor interesse for å være med i forskningsgrupper. Etter halvannet år med aktivt arbeid med forskningsgrupper i alle fagseksjoner, har ILU 42 forskningsgrupper og nettverk registrert på nettsiden, samt 25 store forskningsprosjekter som i mange tilfeller fungerer som krystalliseringspunkter for framtidige grupper. I tillegg er flere under opprettelse. Vår vurdering så langt er at satsningen ser ut til å være vellykket.

---

¹ DEKOM = Desentralisert kompetanseutvikling. Regionale partnerskapsmodeller. SKUV = Skolebasert kompetanseutvikling i vurdering, videregående skole. EVU = Etter- og videreutdanning. USS = Universitetsskolesamarbeidet. UKP = Universitetskommuneprosjektet TRD3.0

Om publisering 2018

- Etter noe nedgang i 2017 som i stor grad henger sammen med omstilling i form av flyttinger og annet integrasjonsarbeid i tilknytning til etableringen av instituttet, ser vi nå en liten oppgang i publiseringspoeng i Cristin. ILU er i 2018 størst på SU-fakultetet på dette området. Vi forventer at publiseringsaktiviteten ved ILU vil øke i årene framover og jobber aktivt med sampublisering, publisering i internasjonalt anerkjente kanaler og open access.

Om søkertall 2019

- Søkertallene til GLU følger til en viss grad den nasjonale trenden dvs. vi har en liten nedgang i søkertall til realfagene (hos oss gjelder dette GLU 5-10 m/matematikk, og lektor realfag). ILU har god søking til GLU 1-7 også i år.
- En nedgang i søkertallene til yrkesfaglærerutdanning, spesielt på elektrofag.
- Gode søkertall toårig master, men en spesielt stor økning i naturfagdidaktikk.
- Relativt stor nedgang i førsteprioritetsøkere til bachelor i arkiv- og samlingsforvaltning. Ved oppstart av master i arkiv- og dokumentasjonsforvaltning planlegges å øke markedsføringen av begge disse to tilbudene, - som det ikke fins tilsvarende tilbud om andre steder i landet.
- Det er stor nedgang i søkere til PPU. Dette var ventet pga. krav om master for de fleste studieretningene i PPU/FPPU.
- Søkertall til EVU er under behandling. Innstillingene fra skoleeiere er klare. Søkertallene til NTNU og ILU gjennom KfK² er ujevne. To tilbud har få søkere og startes ikke opp. I snitt har ILU søkere som fyller 75 % av vår avsatte kapasitet. Det er stor søknad og behov for å utvide kapasiteten i engelsk. Også god søknad til Andrespråkspedagogikk og Spesialpedagogikk (nytt i år). Gjennomgående er det færre søkere på toer-emner. Unntaket her er Engelsk 2 for trinn 8-13. Lærerspesialistutdanningene, særlig i begynneropplæring 1.-4. trinn, har færre søkere enn ønsket. Det er god søking på tilbudene innenfor yrkesfaglærerløftet, det er gledelig.

Om status rekrutteringsstillinger

- Styreleder trakk i siste styremøte særskilt fram at ILU-styret har vært opptatt av hvordan vi kan løfte fram forskningsaktiviteter. Styret har merket seg at antallet egne PhD-kandidater/rekrutteringsstillinger nå er fordoblet i forhold til hva det var få år tilbake, fra om lag 15 til 30. ILU får løpende tilslag gjennom tiltak på fakultets-, institutt- og forskningsgruppenivå, herunder særlig under paraplyen til prosjektet *Faglig literacy i skole og lærerutdanning*, og er svært effektiv med utlysning, vurdering og ansettelse av kandidater innen gjeldende frister.

---

² Kompetanse for kvalitet, en langsiktig nasjonal satsning på etter- og videreutdanning av lærere og skoleledere

ILU er bedt om å redegjøre særskilt for arbeidet med USSiT, Universitetsskolesamarbeidet i Trondheim

- Den nye samarbeidsavtalen ble signert tidlig i 2019. USSiT er et partssamarbeid mellom NTNU, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune. Fylkeskommunen og ILU har nylig sammen lyst ut en kombinert stilling som blir en operativ døråpner *i skolen*, for mer og tettere samarbeid og samskapt forskning, utvikling og nyskaping. Det er opprettet en egen prosjektgruppe som jobber med lærerutdanningene, i tillegg til prosjektgruppe for FoU. Det har vært to møter i begge prosjektgruppene, samt to møter i Koordineringsutvalget. Prosjektgruppe for erfaringsspredning og utvikling er i en etableringsfase. Det er lagt et solid grunnlag for økt aktivitet, og spesielt styrket lærerutdanning, i samarbeidet. Utkast til handlingsplaner for USSiT er på høring. Vi tenker at det vil ta litt tid før dette samarbeidet finner sin form. Foreløpig er samarbeidet på utkikk etter hensiktsmessige prosjekter for neste studieår, hvor partene kan dra veksler på hverandre. Aktuelle prosjekter må kunne berede grunnen for samskapt forskning og utvikling (FoU), altså tett samarbeid mellom forskere og lærere om praksisnær FoU i skole og lærerutdanning. Målet er å bidra til at utdanningsforskning blir mer relevant, lærerutdanningen mer praksisnær og at undervisning og veiledning blir mer utforskende og forskningsbasert. I den nye langsiktige rammeavtalen er det et eksplisitt mål at kunnskapen som utvikles i universitetsskolene skal spres til andre skoler og partnerskoler. Det er initiert prosess for å utvide antall skoler i dette samarbeidet. En av hensiktene med en utvidelse er å sikre spredningskapasiteten i USSiT.
- Det er etter snart fire år med den forrige USSiT-avtalen rapportert og presentert en rekke prosjekter, disse er enten lærerinitierte eller initiert av universitetet og lærerutdanningen. De fleste kjenner til at denne type innovasjonsprosesser kjennetegnes ved å ta tid. Men resultater fra FoU-prosjektene begynner nå å vise seg og fører til at nye arbeidsformer tas i bruk i undervisningen på universitetsskolene. Vi ser også at den samskapte FoU-aktiviteten bidrar til at både undervisnings- og veiledningspraksiser blir mer utforskende og forskningsbasert og at det utvikles organisasjonsmodeller som understøtter systematisk arbeid og samarbeid om FoU i universitetsskolene. I samarbeidet pågår nå et prosjekt med utprøving av endrete praksisstudier for å oppnå høyere kvalitet, med Torunn Klemp som prosjektleder.

De avsluttende avsnittene under overskriften Strategioppfølging, skal fungere som underlag for fakultetets rapportering til rektor om status i arbeidet med oppfølging av NTNUs årsplan innenfor fem nevnte kulepunkt (jf. bestillingsnotatet).

De tre viktigste utfordringene for institutt for lærerutdanning er nærmere begrunnet i vår strategi 2018-2025, og utfordringer som trekkes fram nedenfor henger i stor grad sammen med disse (her presenteres kun overskriftene):

- Endrede kompetansebehov i norsk skole

- Endrede kompetansebehov i lærerutdanningen
- Økt behov for rekruttering av studenter og tilsatte.

Når det gjelder bestillingsnotatets avsnitt om å kommentere eventuelle *vesentlige endringer ift. planer* mv. vil vi nevne

- i) Grunnet instituttets størrelse og begrensninger i infrastruktur har vi ikke fått samlet alle fagseksjonene (dvs. vårt fjerdenivå med om lag 300 personer i vitenskapelige stillinger, *sentrene unntatt*) i så stor grad som det var planlagt. For å imøtekomme behovet for ulike kontor- og arealløsninger er flere av fagmiljøene fordelt på ulike bygninger på campus Kalvskinnet.

Notatet ber oss om å kommentere *spesielle utfordringer* og her vil vi nevne

- i) Vi vet ikke hvordan femårig MGLU vil bli finansiert. Dette vil gjelde fra høsten 2021, og vil ut fra gitte opplysninger bli avklart i nasjonalbudsjettet for 2021, som vedtas i november 2020.
- ii) Våre to oppdragsfinansierte nasjonale sentra kan ikke styres etter samme prinsipper som den ordinære virksomheten. Jamfør avsnittene om økonomistyring.
- iii) Virksomhetsstyring generelt
- Uavklarte forhold knyttet til innføring av internhusleie for HiST-delen av ILU fra 1.1.2018 i forbindelse med innføring av ny RFM og VFM, som falt samtidig med flytting fra campus Rotvoll til campus Kalvskinnet. Dette innebar reduksjon i tilgjengelig areal. Vi viser til ubesvart epost om dette, sendt 11.4. til VØ-seksjonen.
  - Vi avgir ressurser til ulike typer arbeid ved fakultetet. Et eksempel er arbeidet med strategisk personalplan for administrasjonen. Vi skjønner at det kan være relevant for de små SU-instituttene å ha en felles strategisk personalplan for administrasjonen. Men dette arbeidet gir liten mening for et stort institutt. Den faglige aktiviteten ved ILU er helt avhengig av administrativ støtte, og for oss er det ikke hensiktsmessig å skille fag fra administrasjon.
  - Vi fikk godkjent SPP for ILU minus administrasjonen, i 2018. Den administrative delen er ikke behandlet.
  - Hele dette punktet, iii), svekker vår evne til å ha effektive og moderne støttefunksjoner. Det stiller også spørsmål ved om dette er forenlig med en styringsmodell med institutt som et fullverdig forvaltnings- og styringsnivå. Mer om dette under avsnittene om økonomistyring.
- iv) Forslag om utviklingsprosjekt «Fremtidens lærerutdanning» fra rektor som går parallelt med vårt arbeid som handler om det samme. Vi ser for oss at dette vil kreve ressurser fra ILU som ikke er avsatt til dette. Uten ressurser fra ILU blir dette et arbeid som gjøres helt utenfor de aktuelle fagmiljøene. Det er i så fall en bekymring for oss.

Økonomistyring

Vi har i innledningen nevnt at vår virksomhet styres ut fra budsjett og økonomiske tildelinger i perioden. Her har det vært noe uforutsigbart i og med at styringssignaler ovenfra har blitt endret, men vi har justert aktiviteten i henhold til dette. Metaforisk er ILU en stor skute å styre. Det er mange hensyn å ta og ikke alltid like lett å manøvrere. Broen som ILU-skipet styres fra har ulike navigasjonshjelpemidler og mange avhengigheter som må håndteres varsomt slik at vi unngår uheldige situasjoner og i verste fall kollisjoner.

Vi ønsker med metaforen å minne om at det kan være ganske forskjellige utfordringer mellom å styre et stort skip og en jolle. Dilemmaer som oppstår som følge av asymmetriske størrelser i NTNU kan best løses ved at organisasjonen opptrer fleksibelt nok. Gjør vi ikke det, men forsøker å løse alt likt, vil vi trolig oppleve dårligere styring både av små og store institutter.

Et særtrekk ved dagens ILU er at vi har to nasjonale sentra på dagens fjerdenivå. Senterne er en integrert del av ILUs virksomhet, men de har eksternt definerte oppdrag og mandat og drives som egne resultatenheter. Senterne er prisgitt eksterne oppdrag og kan ikke virksomhetsstyres på en god måte ut fra samme kriterier som enheter med forutsigbare rammer. Senterne egenart minner på noen måter om instituttsektoren. Forskjellen mellom de nasjonale sentra og instituttsektoren for forskning er at sentraene til en viss grad får tildelt nasjonale oppdrag. Ofte er etterspørselen større enn de tilgjengelige ressursene muliggjør. Siden sentrene konkurrer om offentlige midler, har aktivitetene ofte korte horisonter og det er uforutsigbart om og når det eventuelt vil gis mer økonomisk støtte. Dette gjør andelen midlertidig ansatte høyere enn ønsket ved våre nasjonale sentra.

Delingen av Skolelaboratoriet mellom ILU og IFY er et annet eksempel på særtrekk som gir utfordringer.

Kort om *risiko og usikkerhet*.

- Foreløpig ligger vi an til å holde budsjett.
- Risiko knyttet til personalressurser og SU-fakultetets gjennomføringskraft for rekrutteringsprosesser ved ILU
- Risiko knyttet til personalressurser og kompetanse/kontinuitet ved VØ-seksjonen når prosjektøkonom går ut i fødselspermisjon
- Usikkerhet rundt innkjøp og ombyggingskostnader knyttet til inventar og campus.

Kort om *større investeringer*.

- Inventar og campus.
  - Hittil har vi tatt en god del investeringer sjøl.

ILU har en pågående prosess om revidering av internt ressursbudsjett. Ressursbudsjettet skal gi god styring av undervisningsressursene, langsiktighet i undervisningsplanlegging, forutsigbarhet i undervisningsoppgaver for den enkelte, og likhet i undervisningsbelastning på tvers av instituttet. Et forutsigbart ressursbudsjett vil bidra til økt kvalitet i kjernevirksomheten.

Instituttets prognose pr. første tertial 2019

Prognosespenn samlet ILU

	Mest sannsynlig prognose	Prognose nedre	Prognose øvre
RD	13 930 000	11 600 000	24 100 000
RSO	803 000	1 803 000	803 000

Prognose nedre er prognosen for lavest nedbygging/laveste tall. *Prognose øvre* er prognosen for størst nedbygging/høyeste tall.

Prognosespenn fordelt på våre kostnadssteder

ILU inkludert Skolelaboratoriet (k-sted 678005 og 678020)

	Mest sannsynlig prognose	Prognose nedre	Prognose øvre
RD	9 230 000	7 700 000	19 000 000
RSO	803 000	1 803 000	803 000

Matematikksenteret (k-sted 678030)

	Mest sannsynlig prognose	Prognose nedre	Prognose øvre
RD	2 400 000	2 100 000	2 500 000
RSO	0	0	0

Skrivesenteret (k-sted 678040)

	Mest sannsynlig prognose	Prognose nedre	Prognose øvre
RD	2 300 000	1 800 000	2 600 000
RSO	0	0	0

Avslutning

Skolen er den viktigste institusjonen for morgendagens bærekraftige samfunn. ILU tar vårt samfunnsoppdrag på alvor og som Norges største fagmiljø for det 13-årige skoleløpet har vi et stort ansvar å forvalte. Handlingsplanene for 2019-2021 er knyttet til kjerneoppgavene til ILU slik det er beskrevet i strategien. Ikke alle utviklingsmålene i strategien er omfattet av disse handlingsplanene fordi vi har prioritert arbeidet som skal gjøres i den første delen av strategiperioden. Instituttstyret har bedt om en underveisvurdering av våre handlingsplaner i november-møtet i år. Det er relevant at planene blir justert eller revidert på noen områder, og samtidig tilpasset for å gjelde 2020-2021.

Med hilsen

Torberg Falch
instituttleder
Institutt for lærerutdanning

Anita Brækken
rådgiver

Instituttstyret ILU

Sak ILU D10/19   Status i arbeidet med handlingsplaner

Hensikt. Styremøte i desember 2018 vedtok handlingsplaner for 2019-2021 (sak ILU 2018). Statusrapporten i junimøtet 2019 gir en kortfattet tilbakemelding på arbeidet som er gjort så langt i 2019. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Rapportering på gjennomføring av handlingsplaner for 2019

Handlingsplanene skal realisere instituttets strategi.

Denne saken gir en kortfattet tilbakemelding på arbeidet som er gjort så langt i 2019 i forhold til målene for 2019. Notatet begrenser seg til de vedtatte handlingsplanene og bringer ikke inn andre saker som har kommet i løpet av året som instituttet har vært nødt til å håndtere og arbeide med. Tabellen i vedlegget gir en kortfattet beskrivelse av måloppnåelsen halvveis i året for hver enkelt handlingsplan.

De vedtatte handlingsplanene inkluderer ikke kvantifiserbare mål. De har brede målsettinger som vanskelig kan konkretiseres til noen få indikatorer.

Innen praksisstudier er arbeidet på de konkrete planene kommet forholdsvis kort. Det har vært prioritert å utvikle gode modeller for organisering av praksisoppfølging i GLU og relasjonen til skolene. Det kan også synes som at planene har vært litt for ambisiøse på dette området, men det har også vært mye utskifting av medarbeidere i praksisseksjonen.

For utdanningsområdet er lederseminaret i juni med studieprogramledere, fagseksjonslederne og administrativt personale viktig for arbeidet, både med målene for 2019 og 2021. Det forventes å gi ytterligere moment i arbeidet med handlingsplanene i høstsemesteret.

For forskning er mye av arbeidet lagt til forskningsgruppene, og det er ikke innsamlet systematisk informasjon om arbeidet nå.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	Anita Brækken anita.brakken@ntnu.no Tlf: 73559396

Oppsummert er inntrykket at arbeidet med handlingsplanene er kommet langt. Det er gjort noen justeringer, spesielt i arbeidet med praksisstudier. Mål for 2019 som er knyttet til masteroppgaver i 5-årig GLU er det arbeidet lite med, og det er realistisk at dette kommer skikkelig i gang først i 2020. Vurderingen i de fleste fagmiljøene er at det er tidsnok.

Noen handlingsplaner rapporteres her som gjennomført. Det betyr ikke nødvendigvis at det ikke foregår videre arbeid på disse områdene fordi det i flere tilfeller arbeides mot det som er beskrevet som mål i 2021 i handlingsplanene.

For å gi en rask illustrasjon er det brukt fargekoder på gjennomføringsgrad:

	Gjennomført
	Igangsatt
	Ikke igangsatt

Vedlegg:

- Rapportering på gjennomføring av handlingsplaner for 2019

1. Utdanning og læringsmiljø

Varierte, sammenhengende og forskningsbaserte studieprogram

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Vurdere fagporteføljen på PPU, GLU 1-7, GLU 5-10 og toårige masterprogram.	<p>Gjennomføre eventuelle endringer i fagporteføljen på bakgrunn av vurderinger av samfunnsoppdraget, studentinteresse og kapasitet.</p> <p>Inngå avtale med Nord universitet om samarbeid innenfor mat og helse for GLU-studenter.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Endring i tilbud på 2-årig master vedtatt av instituttstyret. - Justering i tilbud PPU for 2019. - Starter masterretning i 2020 i alle fag i GLU unntatt KRLE - I prosess med tilbud i fremmedspråk i GLU - Gjennomført
Implementere felles områdeemne innenfor lærerutdanningene på ILU	<p>Starte evaluering av områdeemnet og de konsekvensene det har for resten av studieprogrammene.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Det har vært mye arbeid med å planlegge implementeringen. Evaluering må komme etter oppstart til høsten
Gjennomgå og vurdere ønsket praksis for obligatorikk ved ILU	<p>Vurdere ulike formål med obligatorikk, og særlig oppmøte, i ILUs studieprogrammer.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Viktig tema på ledersamling med studieprogramlederne i juni
Vektlegge forskningskompetanse ved allokering til emner og sammensetning av undervisningsteam, både i syklus 1 og syklus 2.	<p>Ulikheter i kompetanseprofil blant ILUs ansatte utnyttes på best mulig måte for å bidra til studiekvalitet.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Pågående arbeid i fagseksjonene (?)
Interne utlysninger av midler til utviklingsarbeid innenfor studiekvalitet	<p>Stimulere til at flere ILU-miljøer etablerer prosjekter med fokus på utdanningskvalitet.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - God aktivitet - Fordeling av interne midler gjennomført i mai - Noe søkning etter eksterne midler

Fortsatt satsing på læringsassistenter	Vurdering av hvordan læringsassistenter kan benyttes best mulig i ulike emner/studieprogram. Initiativ til erfaringsutveksling innad på instituttet.		<ul style="list-style-type: none"> - Felles system for læringsassistenter innført fra 2019/20 - Erfaringsutveksling er ikke igangsatt
Arbeide med hvordan kvaliteten i studiene kan økes gjennom konkrete samarbeid med universitetsskolene, Skrivesenteret og Matematikksenteret, samt andre samarbeidspartnere	Initiere diskusjon i studieprogramråd, Utdanningsutvalg og fagseksjoner om mulige ønskede tiltak. Etablere prosjektgruppe for lærerutdanning i universitetsskole-samarbeidet.		<ul style="list-style-type: none"> - Prosjektgruppe for lærerutdanning etablert i universitetsskole-samarbeidet (Uss) - Handlingsplaner i Uss om tiltak
Kursing i profesjonsfaglig digital kompetanse	Et større antall ansatte ved ILU gjennomfører kurs i profesjonsfaglig digital kompetanse.		<ul style="list-style-type: none"> - Kursing startet våren 2019. - Det var 50 deltakere på kurs våren 2019 - Det er planlagt henholdsvis 52 og 48 på kurs høst 2019 og vår 2020
Utrede og opprette mastertilbud innenfor arkiv- og samlingsforvaltning	Utvikle mastertilbudet og vedtak om opprettelse.		<ul style="list-style-type: none"> - Opprettelse av mastertilbud i arkiv- og dokumentasjonsforvaltning vedtatt av instituttstyret
Gjennomgå og videreutvikle organisering av og innhold i fellesundervisningen ved 5LU, PPU, GLU 1-7, GLU 5-10 og YFL, og tydeliggjøre forholdet mellom fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis, for å underbygge helhet og sammenheng i studieprogrammene	<p>Etablere/videreføre arenaer for kommunikasjon mellom undervisere i programmene.</p> <p>For 5LU: utvikle en mer helhetlig presentasjon av profesjonsfaget i vertsinstituttens studieprogram.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Innretting og organisering av fellesundervisning tydeliggjort i arbeid med ressursbudsjett - Utviklingsarbeid på området er gjennomført for 5LU og PPU - En mer helhetlig presentasjon av profesjonsfaget i 5LU innført helt i sluttfasen av studieplanarbeidet vinteren 2019. - Ny studiemodell for YFL med mer integrerte emner starter høsten 2019

Vurdering av om undervisning i FPPUy skal gis av fagseksjon for pedagogikk eller fagseksjon for yrkesfag, skoleutvikling og utdanningsledelse	Avklaring og iverksetting av eventuelle strukturelle endringer.		- Arbeid pågår, men det er litt krevende å få til avklaring
---	---	--	---

Praksisstudier og praksisrelevans

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Gjennomføre en kartlegging av kapasiteten på praksisplasser i Trondheim og omegn, for å få rede på hvor mange studenter som kan få praksisplass her og utnytte kapasiteten best mulig for alle ILUs studieprogram og sikre behov for plasser framover	Vurdere om fordeling av praksisplasser er hensiktsmessig, eller om kapasiteten kan utnyttes bedre som følge av fusjonen.		- Noen vurderinger helt i startfasen i praksisseksjonen
Initiere en drøfting av hvor stort veiledningsomfang studentene skal ha i ILUs studieprogram, når det gjelder veiledning gitt av lærere i skolen og spesielt med tanke på oppfølging fra faglærere på campus	Gjennomgå dagens ordninger, foreslå og implementere eventuelle endringer.		- Noe avklaring i forbindelse med revidert ressursmodell
Sørge for at praksis henger godt sammen med studieprogrammene for øvrig, og at progresjonen er fornuftig	Nedsette arbeidsgruppe med mandat om å utrede progresjon i praksisstudiene i 5GLU sett i relasjon til resten av studiemodellen, og med særlig vekt på syklus 2. Høste erfaringer fra pågående forsknings- og utviklingsprosjekter		- Innført ordning med vitenskapelig tilsatt som emneansvarlig for praksisemne

	innenfor praksis og vurdere å iverksette endringer på bakgrunn av disse.		
Initiere en prosess i studieprogrammene for å svare på fagfornyelsen i skolen	Behandle i Utdanningsutvalg og studieprogramråd, samt i fagseksjonene.		- Pågående arbeid med stort engasjement

1.4 Trivsel og tilhørighet i studiene

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Arbeide aktivt med rekrutteringstiltak til alle ILUs studieprogram med særskilt fokus på YFL, GLU 1-7 og PPU	<p>Rekrutteringsgruppe med studentambassadører som gjør de 5-årige lærerutdanningene på NTNU godt kjent blant potensielle studenter.</p> <p>ILU skal etablere gode rekrutteringstiltak for YFL og PPU.</p> <p>Alle studieprogram skal ha særskilte faglig-sosiale tiltak rettet inn mot førsteårsstudenter.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Høyt aktivitetsnivå blant student-ambassadørene. - Nye studentambassadører rekruttert. - Økt markedsføring spesielt for YFL. - Arbeider med særskilte faglig-sosiale tiltak ikke igangsatt
Etablere årlig karrieredag «Student – snart lærer»	Organisere og gjennomføre karrieredag		- Karrieredagen i februar hadde stort oppmøte av studenter og stands, med veldig gode tilbakemeldinger.
Etablere samarbeid med studentene om faglig-sosiale arrangement både internt i og på tvers av studieprogram	Nedsette arbeidsgruppe bestående av studenter og faglig ansatte for å legge rammer for faglig-sosiale tiltak for studentene ved ILUs studieprogrammer.		- Linjeforeningene gjør mye slikt arbeid selv, med noe støtte fra instituttet

1.5 Masterveiledning

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
<p>Etablere samarbeid med praksisfeltet angående temaer og empiri til masteroppgaver</p>	<p>Ta kontakt med skoleeiere, og universitetsskolene spesielt, for å utrede hvordan vi bør rigge dette samarbeidet.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Startet koordinering for å etablere egen portal for samarbeid med Trondheim kommune - Prosjektgruppe for lærerutdanning etablert i universitetskommunesamarbeidet
<p>Arbeide systematisk med forskningsetikk, progresjon i vitenskapsteori og metode, akademisk lesing og skriving i GLU, og sørge for en hensiktsmessig progresjon fra syklus 1 til syklus 2.</p> <p>Legge planer for at det skal være sammenheng mellom innføring i vitenskapsteori og metode og veiledningsforløp i ILUs masterprogrammer.</p>	<p>Studieprogramledere initierer tiltak og følger opp i sine respektive program.</p> <p>Nedsette arbeidsgruppe for å planlegge gjennomføring av syklus 2 i GLU, med særlig vekt på emner i vitenskapsteori og metode.</p> <p>Planlegge og igangsette kurs i akademisk skriving for studenter på flere av ILUs studieprogrammer.</p>		
<p>Etablere tydelige vurderingskriterier for masteroppgaver ved ILU</p>	<p>Arbeidsgruppe utarbeider forslag, som kan tilpasses de enkelte fagene/studieprogrammene. Basert på forslag i utredningsgruppe er det etablert struktur for koordinering i syklus 2 i 5GLU.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Arbeid med å strukturere arbeid med koordinering i syklus 2 er initiert i arbeidet med ressursbudsjett
<p>Skape gode arenaer for utvikling av god veiledningskultur.</p>	<p>Planlegge konferanse, som arrangeres høsten 2020.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Noe arbeid foregår i forskningsgrupper, men informasjon om dette er ikke innhentet

<p>Arrangere kick off-konferanse om masterveiledning ved ILU</p> <p>Utvikle og tilby veilederforum for faglig ansatte om masterveiledning med vekt på akademisk skriving.</p> <p>Legge planer for hvordan masterprosjekter kan knyttes til pågående forskningsprosjekter/-grupper og utviklingsprosjekter.</p>			<p>- Det er stor bevissthet om dette i forskningsgruppene</p>
---	--	--	---

Forskning og kunstnerisk virksomhet

Sterke og kreative forskningsgrupper

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Organisering: Bygge sterk akademisk kultur og fellesskap	Forskningsgruppene definerer overordnede mål for forskningen og bidrar til at ILUs hjemmeside for forskningsgrupper er oppdatert og aktiv		- 46 veldefinerte forskningsgrupper og 27 prosjekter på ILUs hjemmeside, flere på vei
	Hver enkelt forsker definerer mål for sin forskning som synliggjør kobling til minst en forskningsgruppe		- Foregår arbeid i forskningsgruppene – bevissthet styrket hos hver enkelt
	Det etableres mentorordninger for forskningsgrupper		- Nettverk for forskningsgruppeledere etableres høsten 2019 som diskutert i FU - Studietur til UV-fakultetet på UiO om forskningsgrupper - To tilsatte på forskningslederkurs i regi av NTNU, flere på vei
Organisering: institusjonalisere en dialog og skape oversikt over forskning	ILU etablerer en forventning om at hver enkelt bruker sin forskningsressurs til å delta aktivt i forskning og utviklingsarbeid ILU har en felles forståelse av mangfold i og løsninger for forskningsgrupper		- Pågående - Konvertering av stillingsvilkår har skapt debatt om bruken av forskningstiden - De løse rammer for etablering og drift av forskningsgrupper tillater stor variasjon
Ressurser og finansiering	ILU utreder mulige system for finansiering av forskningsgrupper tilpasset gruppenes behov		- Lagt i bero: vårens evaluering av forskningsfinansiering er landet på et system uten forskningsgrupper som selvstendig nivå for finansiering. De

			spiller allerede en rolle stor for tildeling av midler
	ILUs forskningsgrupper søker aktivt på SU-fakultetets, NTNUs og NFRs utlysninger		- 13 søknader til NFR ved tidsfristen i april pluss en søknad til NTNU TSO
	ILU skaper klarhet i administrativ støtte for forskningsgrupper på institutt, fakultet og NTNU som helhet		- Skjer litt og litt
	Strategiske partnerskap skapes på forskningsgruppenivå og i mindre grad gjennom enkeltforskeres initiativ		- Opplever at det er slik det foregår nå fordi forskningsgruppene er aktive

2.2 Handlingsplan for publisering

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Felles forståelse og aktivitet	Alle kan identifisere og publisere i egnede og relevante tidsskrift		- Arbeid i forskningsgruppene - Seminar om publisering høsten 2019
	Forskningsutvalget og ILUs fagseksjoner har vurdert status når det gjelder kvalitet og omfang av vitenskapelig publisering		- Innovasjonsleder har kartlagt og klassifisert all forskning på ILU de siste årene - Følges opp med workshops i seksjonene
Forbedre finansieringssystem for publisering	ILU vurderer og gjennomfører mulige endringer i finansieringssystemet for publisering, herunder insentivordning for kunstnerisk virksomhet og insentivordning for forfatterskap av lærebøker/fagbøker		- Arbeidet er gjennomført, og det vil arbeides videre med insentivordninger for kunstnerisk utviklingsarbeid
Stimulere internasjonalisering	Større andel samskriving med ansatte ved utenlandske universiteter		- Informasjon ikke tilgjengelig - Seminar om publisering høsten 2019

2.3 Handlingsplan for systematisk kompetansebygging

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Konstituering av forskningsgrupper som redskaper for kompetanseheving, som ivaretar mangfoldet av disipliner, kompetanser, og ambisjonsnivåer på ILU	Alle faste og midlertidige ansatte er med i minst én forskningsgruppe		- Mangler fullstendig oversikt
	ILU har en aktiv RSO-strategi og handlingsrom til jevnlig stipendutlysninger knyttet til forskningsgruppene		- RSO-stillinger er fordelt - Det er ikke økonomi i 2019 til å lyse ut egenfinansierte stipendiatstillinger
	ILU vurderer et system for frivillig oversikt av ansattes bruk av forskningstiden		- Lagt i bero: Fagseksjonene kan vurdere egne tiltak etter behov - Konvertering av stillingsvilkår har skapt debatt om bruken av forskningstiden
	Forskningsgruppene har et bevisst forhold til deres rolle i kompetansebygging og veiledning på ILU		- De fleste gruppene tenker bredde og inklusjon
Kobling til instituttets masterutdanning	ILU har en informativ nettside for forskning som også henvender seg til masterstudenter		- Dette arbeidet er ikke påbegynt, men det er stor bevissthet om det i fagseksjonene og forskningsgruppene - Nettsiden revideres høsten 2019
Kobling til instituttets ph.d.-utdanning	Ph.d.-stipendiater og postdoktorer knyttes til forskningsgruppene ILU utvikler en rekke ph.d.-emner med utgangspunkt i forskningsgruppene og fagseksjoners interesser Samarbeidet med DMMH omkring ph.d.-utdanning fornyes ILU deltar i relevante nasjonale forskerskoler og veiledningsnettverk, særlig NAFOL		- Nesten alle stipendiater og postdoktorer er knyttet til forskningsgruppe - Opplegg med ph.d. emner på ILU fastlagt, foregår arbeid på SU-fakultetet om samordning - Samarbeidsavtale med DMMH inngått - Avtaler om nordisk forskerskole inngått - ILU deltar i drøftinger om NAFOLs fremtid

Stimulere den internasjonale dimensjon: Forskere inn, forskere ut - forskningsgrupper	Flere søknader til utvekslingsprogrammene Marie Curie Exchange og Erasmus+		- 6 Erasmus+ søknader og 1 H2020
	Strategisk bruk av forsknings- og studietermin		- Foregår på individnivå

Internasjonalisering

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Kartlegge og systematisere ILUs aktiviteter knyttet til internasjonalisering, og søke midler til internasjonalisering	Tilslag på NOTED søknad		- Søknad er sendt, beslutning i september/oktober
Utvikle emner på engelsk	I studieplanarbeidet 2019 har vi på plass til sammen 10 emner som undervises på engelsk både på BA og MA-nivå		- Arbeid pågår
Opprette lederforankret forum for internasjonalisering ved instituttet	Forumet involverer flere tilsatte i internasjonaliseringsarbeidet		- Forumet er etablert, men med sjeldne møter - Ny stilling i internasjonalisering har oppstart i sommer
Inngå strategiske partnerskap med relevante utvalgte internasjonale institusjoner	Arbeide med å etablere strategiske partnerskap som til sammen dekker vår fagportefølje		- Arbeid pågår, men det er krevende - Partnerskap med 3 institusjoner inngår i søknad til NOTED
Praksisopphold i utlandet	Vi har 16 nye praksisplasser for lektorstudenter		- 14 studenter i praksis vår 2019. Avtale om ytterligere 10 plasser for neste studieår er inngått
Utvikle et årshjul for internasjonalisering	Har startet med å bruke årshjulet		

Kompetanseutvikling og innovasjon i skoler og lærerutdanning

Virkemidler	Mål 2019	Gjennomført	Kommentar
Implementering av ny rammeavtale for universitetsskole-samarbeidet	<p>Etablere en god struktur for arbeidet i det nye universitetsskole-samarbeidet</p> <p>Etablere systematisk bruk av universitetsskolene i studentenes FoU- og masteroppgavearbeid</p> <p>Etablere bidrag fra universitetsskolene inn i lærerutdanningen</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Hovedstrukturen i universitetsskole-samarbeidet er etablert - Prosjektgruppene for lærerutdanning og for FoU er etablert - Handlingsplaner for neste studieår er vedtatt
Inngå samarbeidsavtaler med kompetansenettverk i desentralisert kompetansemodell (DeKom)	<p>Gjennom arbeidet med fagfornyelsen i satsningen bidrar vi til en god implementering av ny læreplan og intern forankring på lærerutdanningen</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Pågående arbeid - Samarbeidsavtalene inkluderer flere forhold enn fagfornyelsen
Tettere kobling med skolene ved bruk av nye stillinger	<p>Innovasjonsleder som aktivt stimulerer til kunnskaps-overføring, FoU-prosjekter i skoler og innovasjoner i skole og lærerutdanning</p> <p>Pilot i bruk av kombinerte stillinger i skole og lærerutdanning</p> <p>Egen stilling i skolebasert kompetanseutvikling</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Innovasjonsleder godt etablert i ny rolle - Pilot med kombinert stilling i tilsettingsprosess - Fast stilling i skolebasert kompetanseutvikling i tilsettingsprosess, midlertidig stilling forlenget for 2019/20
Inngå i samarbeid med Universitetskommune-prosjektet	<p>Samarbeid om relevante delprosjekt og forsknings-søknader, bidra til forskningsbasert kunnskap</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Pågående - ILU stilte sterkt til workshop 22. mai

Utvikle nye videreutdanningstilbud innenfor relevante områder	Vi har en vekst på om lag 4 nye videreutdanningstilbud		- Stor interesse for nytt tilbud i spesialpedagogikk fra høsten
Forskningsbasert innovasjon	Innovasjonssøknader i samarbeid med eksterne parter		- Prosjekter i prosess mot søknadsfrist i høst
Bruke ILUs campus aktivt som del av en bred kunnskapsallmenning	Samarbeid med eksterne partnere om bruk av campus til flerfaglig formidling		- Foregår ulike arrangementer - Regelmessig faglig frokost
Matematikk- og skrivesenteret som integrerte enheter i ILU og som nasjonale aktører	Vi har et godt faglig samarbeid mellom sentrene og resten av instituttet		- Skrivesenteret har flere samarbeidsprosjekter med forskningsgrupper